

La correcció de l'escriptura

 Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

BARCELONA
eoi
VALL D'HEBRON

Vall d'Hebron, Bcn 4-3-05 (10h-13h)

daniel.cassany@upf.edu <http://www.upf.es/dtf/personal/danielcass/index.htm>

Índex

1. Idees i comportaments previs d'aprenent i docent. 1
2. Qui, què, quan, on, com, per què?
3. Instruments principals:
 1. La correcció escrita.
 2. La tutoria docent-aprenent.
 3. La cooperació entre iguals (*conferencing*).
 4. Autoavaluació.
 5. La carpeta o el portafoli.
4. Catàleg de recursos.
5. Conclusions.

Idees prèvies

- L'aprenent creu (i potser també algun docent?):
 - S'ha de corregir tot i tots els errors en cada text.
 - Només pot corregir el docent, que és qui en sap.
 - Les faltes són dolentes i han de ser erradicades.
- El docent creu:
 - La millor manera de corregir és marcant els errors a mà.
 - És important la nota final; no cal reformular els escrits.
- El docent creu:
 - És millor no escriure a classe perquè ocupa molt de temps.
 - L'aprenent ha d'escriure sol i en silenci.
 - Les indústries de la llengua (verificadors ortogràfics, TAO) no sempre són bons.

Visió

conductista

Qui corregeix? Què?

- **Qui. Tradició:** El docent.
- **Situació real:** Autor, col·legues, correctors professionals.
- **A classe:**
 - Corregir és *revisar*, que forma part del procés d'escriure.
 - L'autor és el responsable de revisar.
 - El docent és responsable d'ensenyar a revisar i de recolzar-ho.
- **Què. Tradició:** La superfície, la forma, l'ortografia.
- **Situació real:** norma, estil, contingut, estratègia.
- **A classe:**
 - producte (gènere discursiu) / procés; **valors:**

Quan, quant i com es corregeix?

- **Tradició:** deures, a casa del docent, a mà.
- **Situació real:** a la feina / casa; verificadors i correctors.
- **A classe:**
 - No deixar passar temps entre l'error i la correcció.
 - Corregir a l'aula: taller d'escriptura, dedicar temps a tornar els treballs.
 - Aprofitar els recursos informàtics.
 - Usar la correcció com un recurs didàctic, que va variant al llarg del curs.

Per què corregir?

- Tradició:
 - Les faltes són dolentes. L'aprenent no superarà mai els errors si no corregim.
 - És la feina del docent.
- Avui:
 - Opinions sobre la inutilitat de la correcció. Dedicar el temps a incrementar l'input.
 - Actitud més relativa, variada.
 - Corregir segons l'aprenent.

La correcció escrita

- La recerca mostra que no és gaire útil:
 - L'aprenent no entén les anotacions del docent.
 - Les anotacions del docent són generals i intercanviables.
 - Els aprenents repeteixen les mateixes incorreccions.
- Confusió entre correcció d'editorial i correcció didàctica.
- L'eina de l'escriptura no és útil per marcar/indicar els errors de l'escrit:
 - Dificultat per tenir resposta o comprovació de l'aprenent.
 - Dificultat per aclarir els errors.
 - Lentitud.

La tutoria docent-aprenent

- Genera aprenentatge en l'aprenent.
- Molt desenvolupada als EUA, als col·leges i als Centres de redacció, amb programes de formació de tutors, cooperació entre iguals, revistes, etc.
- S'entén com una relació d'ajuda (psicològica):
 - L'aprenent té la iniciativa.
 - El docent és un lector expert que ofereix la seva experiència a l'autor.
 - L'aprenent llegeix en veu alta i el docent llegeix i mostra la seva interpretació.
 - Hi ha poques instruccions.

La cooperació entre iguals

- Molt freqüent als EUA: *conferencing*, heterorevisió, correcció per parelles, redacció a 4 mans, etc.
- Es considera la tècnica que genera més aprenentatge.
- Hi ha molta recerca etnogràfica:
 - El comportament de les parelles és molt divers i no sempre positiu.
 - Mostra a l'aprenent el funcionament real de la comunicació escrita: el lector no sempre entén el que l'autor volia dir, etc.
- Exigeix dedicar temps a escriure a l'aula.
- La tradició catalana/espanyola no la té en compte.

L'autoavaluació

- Ús de pautes (qüestionaris, taules, llistes) perquè l'aprenent pugui revisar pel seu compte.
- Autoavaluació completa \neq avaluació a distància (que pot ser molt mecànica).
- La recerca mostra:
 - L'autor expert i l'aprenent es diferencien precisament en la revisió. Entenen la correcció de maneres diferents.
 - L'autor expert obté criteris de correcció durant la planificació.
- Cal formar l'aprenent autor perquè planifiqui i revisi.
- Els programes informàtics (verificadors, TAO) tenen incidència superficial en la correcció. FALS.

El Portafoli o la carpeta

- Distingir Portafoli / carpeta i *PEL* (Portfoli Europeu Lleng.).
- Molt usat als EUA des de fa 20 anys.
- Alternativa als exàmens convencionals.
- Usat de manera molt diversa:
 - Què conté? Escrits molt variats, de molt temps.
 - Qui decideix? El docent o l'aprenent; a mitges.
 - Com s'usa? Al llarg del curs, al final, vinculat a la classe.
- La recerca mostra que:
 - Té més validesa, més coherència amb la metodologia.
 - **FALS. Té més fiabilitat que les proves corregides amb barems.**

Catàleg de recursos 1

- **Enfocament general:**
 2. *Full informatiu* per a la 1a classe. Modificar els rols tradicionals d'aprenent/docent.
 3. *Qüestionari sobre correcció*. Negociar la tasca amb l'aprenent i transferir responsabilitat.
 4. *Sistema de marques* (fet per l'aprenent). Marcar l'error sense donar la correcció.
 5. *Formar l'aprenent*. Introduir tasques per aprendre a autocorregir i heterocorregir.

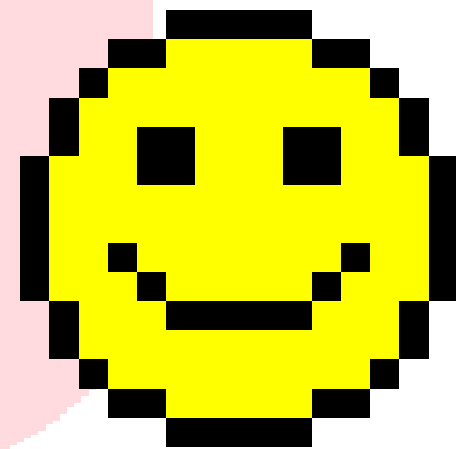
Catàleg de recursos 2

- **Algunes tasques específiques:**
 2. *Abans i després*. El docent escriu per a l'aprenent.
 3. *Correcció pública*. Els aprenents reformulen en equip els seus escrits.
 4. Taller d'escriptura. L'aula com a espai d'escriptura cooperativa.
 5. *Mètode de casos*. Redacció i correcció sobre una situació autèntica.
 6. *Subhasta d'errors i encerts*. Activitat per a les dificultats més resistents.

Conclusions

- La correcció és una *tècnica*, no és cap obligació.
- Corregir forma part d'escriure i és responsabilitat de l'aprenent.
- Podem adaptar la correcció a les necessitats de cada aprenent.
- Podem variar les tècniques i els recursos al llarg del curs.
- Són més efectives les tècniques orals que les escrites, la correcció pedagògica que l'editorial, la processual que la del producte final.
- Cal incorporar tots els recursos informàtics.

Gràcies

Abans i després

Original

LA ECOLOGÍA Y EL FIN DEL MUNDO

Estos días ha aparecido en todos los medios de comunicación la noticia del glaciar gigantesco que se ha desprendido de la Antártida alertando a todo el mundo que el calentamiento global de la temperatura de la Tierra ya está empezando a mostrar sus efectos catastróficos.

Estos mensajes que advierten una catástrofe venidera a corto plazo están, a menudo, encubiertos detrás de todas las noticias sobre Medio Ambiente.

Si bien es cierto que la conservación del Medio Ambiente, en todos los niveles, es un tema muy serio que debe preocuparnos a todos ya que formamos parte de él.

También es cierto...

Reformulació

LA ECOLOGÍA Y EL FIN DEL MUNDO

“¡Un glaciar gigantesco se ha desprendido de la Antártida! ¡El calentamiento global de la Tierra se acerca! ¡Pronto llegarán catástrofes!” Así informa del Medio Ambiente mucho periodismo.

Nadie discute que la conservación del planeta sea algo muy serio —del que debemos preocuparnos todos—, pero **estas alarmas** no son la mejor forma de educar a la comunidad.

Mètode de casos 1

El cas:

Sanidad alerta por unas galletas con derivados lácteos

BARCELONA (Agencias.) – El Ministerio de Sanidad ha alertado a las comunidades autónomas de que se han distribuido por toda España unos dos millones de paquetes de galletas de la marca *Estupendos* de chocolate blanco en cuyos envases no figura que contengan derivados de leche de vaca, y que pueden provocar reacciones alérgicas a personas intolerantes a estas proteínas.

Un portavoz de la multinacional *Maravillas* informó a Efe de que se envasaron erróneamente unos dos millones de *Estupendos* de chocolate blanco en envase de estas galletas de chocolate negro, que, a diferencia de los primeros, no contienen derivados de leche de vaca. De estas galletas, 24.000 paquetes ya han sido retirados de los establecimientos; otros 93.000 aún continúan a la venta y serán retirados en las próximas horas, y el resto la compañía considera que han sido ya consumidos por personas que no tienen ninguna alergia a estos componentes lácteos. [...]

La Vanguardia, 27-2-98

Mètode de casos 2

La solució:

COMUNICADO DE MARAVILLAS

Estupendos Blanco es una galleta recubierta de chocolate blanco en cuya elaboración se utilizan ingredientes de máxima calidad. Uno de sus ingredientes básicos es la cobertura de chocolate blanco en cuya elaboración se utilizan leche entera y desnatada en polvo que le da su característico color blanco y su delicioso sabor.

Maravillas desea poner en conocimiento de sus consumidores que por un error de impresión en los textos de ingredientes de sus Galletas Estupendos Blancos Promoción "Un día redondo" y únicamente, en esta promoción y sabor; no aparecen en la lista de ingredientes la leche entera y desatada en polvo sin que este error afecte a 1a calidad del producto.

En la voluntad de evitar posibles problemas a sus consumidores que tuvieran algún tipo de alergia a los constituyentes naturales de la leche, Maravillas está procediendo a la retirada del producto correspondiente a esta promoción sustituyéndolo por producto correctamente etiquetado.

Maravillas quiere agradecer a sus consumidores y clientes la fidelidad a sus productos y la colaboración que están prestando para la rápida retirada del producto. Para cualquier aclaración o retirada del mismo puede llamar al Teléfono de Atención al Consumidor 900 30 24 24.

La Vanguardia, 28-2-98, p. 10.

Subasta d'afirmacions ¹

1. Els tests indirectes (elecció múltiple, V/F) tenen validesa predictiva: identifiquen els aprenents que escriuran millor.
2. Cap expert considera que es pugui avaluar la capacitat d'escriure sense fer escriure l'avaluand.
3. N'hi prou de fer escriure un sol text per avaluar la capacitat de l'examinand.
4. El tema sobre el que s'escriu en una prova té incidència en la nota que obté l'aprenent.
5. Com més vàlida és una prova menys fiabilitat té.
6. L'avaluació avui considera tant o més important la fiabilitat que la validesa.

Subasta d'afirmacions ₂

7. Els barems de correcció analítics són més efectius que els sintètics.
8. Les proves en què els aprenents escriuen textos complets són molt vàlides.
9. Amb un bon barem precís, diversos docents donen la mateixa nota d'un mateix text.
10. Els conceptes d'adequació, coherència, cohesió i correcció són la base dels barems de correcció.
11. El Portfoli i les proves són instruments incompatibles d'avaluació de l'escriptura.
12. Els barems analítics són més útils per fer proves de diagnòstic.